

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

જીત મોહિન્દર સિંહ

વી.

હરમિંદર સિંહ અને અન્ય

૨૬ જુલાઈ, ૨૦૦૪

[ન્યાયમૂર્તિ અર્જત પસાયત અને ન્યાયમૂર્તિ સી. કે. ઠક્કર]

સિવિલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૦૮:

આદેશ XVIII, નિયમ ૧૭-આદેશ XVI હેઠળ કરવામાં આવેલ સાક્ષીને પાછા

બોલાવવાની અરજી, નિયમ ૩- તેની ગ્રહ્યતા, જો કે અરજીનું નામકરણ અગત્યનું નથી, અને હેતુ જોવાનું છે, તેમ છતાં પક્ષો પર અરજીઓ યોગ્ય રીતે તૈયાર કરવાની અને સ્પષ્ટ અને ચોક્કસ રીતે નામકરણ સાથે લાગુ કાયદાની જોગવાઈઓને ટાંકવાની ફરજ છે-આદેશ XVIII, નિયમ ૧૭-પ્રથા અને પ્રક્રિયાના સંદર્ભમાં નવી અરજી દાખલ કરવા માટે સ્વતંત્રતા આપવામાં આવી છે.

એક ચૂંટણી અરજીમાં, સિવિલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૦૮ ના આદેશ **XVI**, નિયમ ૩ હેઠળ એક અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી, જેમાં એક અલગ કેસમાં પસાર કરાયેલા ચુકાદા સાથે તેનો સામનો કરવાના હેતુથી ચોક્કસ સાક્ષીને પાછા બોલાવવાની અરજ કરવામાં આવી હતી. ઉચ્ચ અદાલતે અરજીને નકારી કાઢી હતી અને જણાવ્યું હતું કે સાક્ષીની સામે તે ચુકાદા મૂકી શકાય નહિ જેમાં અગાઉના નિવેદનનો સંદર્ભ હતો.

આ અદાલત સમક્ષ અપીલમાં, અપીલકર્તા માટે દલીલ કરવામાં આવી હતી કે જોકે અરજીને આદેશ **XVI**, નિયમ ૩ હેઠળ એક તરીકે દર્શાવવામાં આવી હતી, પરંતુ હેતુમાં તે આદેશ **XVII**, નિયમ ૧૭ **CPC** હેઠળની અરજી હતી, અને તેથી, વિનંતી સ્વીકારવી જોઈએ.

આંશિક રીતે અપીલને મંજૂરી આપતા કોર્ટે

ઠરાવ્યુ:જો કે અરજીનું નામકરણ ખરેખર મુદો નથી અને મુદોજોવ નો છે, તેમ છતાં એવું કહી શકાતું નથી કે પક્ષને કોઈપણ જોગવાઈ સૂચવવાની મંજૂરી આપવામાં આવશે અને ત્યારબાદ દલીલ કરવામાં આવશે કે નામકરણને અવગણવું જોઈએ.પક્ષકારો પર તેમની અરજીઓ યોગ્ય રીતે તૈયાર કરવાની અને અરજી કરવા માટે લાગુ કાયદાની જોગવાઈઓ સૂચવવાની ફરજ છે.નામકરણને સ્પષ્ટ અને ચોક્કસ રીતે દર્શાવવાનો હેતુ

છે.રાજ્યની સર્વોચ્ચ અદાલતમાં અરજી કરતી વખતે જે કાળજી અને સાવધાની રાખવાની જરૂર છે તે આ કેસમાં કમનસીબ લુપ્ત છે.અરજી કાળજી અને સાવધાની સાથે દાખલ કરવામાં આવી ન હતી અને કાયદાની સંબંધિત જોગવાઈઓ યોગ્ય રીતે દર્શાવતી ન હતી તે સ્વીકૃત સ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને, અપીલકર્તાને સંહિતાના આદેશ **XVIII** નિયમ ૧૭ ની શરતોમાં નવી અરજી દાખલ કરવાની મંજૂરી છે.(૧૩૯-**G-H**; ૧૪૦-**A-B, E-F**)

મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન ઓફ ગ્રેટર બોમ્બે વિ. લાલા પાને હેમ એન્ડ ઓઆરએસ, **AIR** (૧૯૬૫) **SC** ૧૦૮ નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે.

દીવાની અપીલીય ન્યાયક્ષેત્રસિવિલ અપીલ નંબર ૪૪૩૭/૨૦૦૪.

ચૂંટણી અરજી નંબર ૧૪/૨૦૦૨ માં ૨૦૦૪ ના સીએમ નંબર ૫-E માં

પંજાબ અને હરિયાણા હાઈકોર્ટના તારીખ ૨૩.૧.૨૦૦૪ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તા વતી રણજીત કુમાર, રાજ કે. પાંડે અને કુલદિપ સિંહ હાજર રહ્યા હતા.

પ્રતિવાદી માટે કે. જી. ભગત અને દેબાશીષ મિશ્રા.

કોર્ટનો ચુકાદો જસ્ટિસ અરિજીત પસાયત દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો પરવાનગી આપવામાં આવી.

એક ચૂંટણી અરજીમાં, સિવિલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૦૮ (ટ્રેકમાં 'કોડ') ના આદેશ XVI નિયમ ૩ ની શરતોમાં કથિત અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી. એક અલગ કેસમાં પહેલેથી જ પસાર થયેલા ચુકાદા ને પડકારવા ના

હેતુથી પીડબ્લ્યુ-૩૧ સુરિન્દર પાલ સિંહને પાછા બોલાવવાની અરજ
હતી.પંજાબ અને હરિયાણા હાઈકોર્ટના વિદ્વાન સિંગલ જજ દ્વારા અરજીને આ
આધાર પર નકારી કાઢવામાં આવી હતી કે સાક્ષીને ચુકાદા સાથે પડકારી
શકાતો નથી જેમાં અગાઉના નિવેદનનો સંદર્ભ છે.વધુમાં એવું માનવામાં
આવ્યું હતું કે સાક્ષીને વારંવાર પાછો બોલાવવો એ ન્યાયના હિતમાં નથી

અપીલકર્તા વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી રણજીત કુમારે
રજૂઆત કરી હતી કે જોકે અરજીને આદેશ XVI નિયમ ૩ હેઠળ એક તરીકે
દર્શાવવામાં આવી હતી, પરંતુ હેતુમાં તે સંહિતાના આદેશ XVIII નિયમ ૧૭
હેઠળની અરજી હતી અને તેથી, વિનંતી સ્વીકારવી જોઈએ.એવું પણ રજૂ
કરવામાં આવ્યું હતું કે હાઈકોર્ટ દ્વારા લેવામાં આવેલો મત કાયદામાં સાચો
નથી.

પ્રતિવાદી નંબર ૧ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી કે. જી. ભગતે

રજૂઆત કરી હતી કે જ્યારે સંહિતાના આદેશ XVI નિયમ ૩ હેઠળ અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી, ત્યારે અપીલકર્તા માટે એ જણાવવા માટે સમર્થ નથી કે અરજી હેતુમાં અલગ હતી અને તેથી, ઉચ્ચ અદાલતે તેને યોગ્ય રીતે નકારી કાઢી હતી.જો કે, તે વાજબી રીતે સ્વીકારવામાં આવ્યું હતું કે આપેલ કેસમાં સાક્ષીને સૂચવેલા હેતુ માટે પાછા બોલાવી શકાય છે.

સંહિતાના આદેશ XVI નિયમ ૩ હેઠળની અરજીમાંની અરજીને કોઈ પણ પ્રકારની કલ્પના દ્વારા ઉપરોક્ત જોગવાઈ દ્વારા આવરી ન શકાય.આદેશ XVI નિયમ ૩ સાક્ષીઓને ખર્ચની ટેન્ડર સાથે સંબંધિત છે.જ્યાં સુધી પંજાબ અને હરિયાણા હાઈકોર્ટનો સંબંધ છે, ત્યાં સુધી આ સુધારાને ધ્યાનમાં રાખીને નિયમ નીચે મુજબ છે:

નિયમ ૩ માટે, અવેજી –

"૩.સાક્ષીને ખર્ચનું ટેન્ડર.– (૧) અદાલતમાં ચૂકવવામાં આવેલી રકમ,

સરકારી કર્મચારીના કિસ્સામાં સિવાય, સમન્સની સેવા આપતી વખતે સમન્સ કરાયેલ વ્યક્તિને આપવામાં આવશે, જો તે વ્યક્તિગત રીતે ચૂકવી શકાય.

(૨) જ્યારે બોલાવવામાં આવેલી વ્યક્તિ સરકારી કર્મચારી હોય, ત્યારે અદાલતમાં ચૂકવવામાં આવેલી રકમ સરકારને આપવામાં આવશે.

અપવાદ-(૧) એવા કિસ્સાઓમાં કે જેમાં સરકારી કર્મચારીઓએ તેમના મુખ્ય મથકોથી પાંચ માઇલથી વધુ દૂર સ્થિત અદાલતમાં પુરાવા આપવાના હોય, તેમના દ્વારા કરવામાં આવેલ વાસ્તવિક મુસાફરી ખર્ચ, જ્યારે કોર્ટ તેને જરૂરી માને ત્યારે, તેમને ચૂકવી શકાય છે.

અપવાદ-(૨) એક સરકારી કર્મચારી, જેનો પગાર રૂ. દર મહિને ૧૦, અદાલતમાંથી તેનો ખર્ચ મેળવી શકે છે.

જો કે અરજીનું નામકરણ ખરેખર મહત્વ નો મુદ્દો અગત્યનું નથી અને હેતુ જોવાનું છે, તેમ છતાં એવું કહી શકાતું નથી કે પક્ષને કોઈપણ જોગવાઈ

સૂચવવાની મંજૂરી આપવામાં આવશે અને ત્યારબાદ દલીલ કરવામાં આવશે કે નામકરણને અવગણવું જોઈએ.પક્ષકારો પર તેમની અરજીઓ યોગ્ય રીતે તૈયાર કરવાની અને અરજી કરવા માટે લાગુ કાયદાની જોગવાઈઓ સૂચવવાની ફરજ છે.નામકરણનું સામાન્ય રીતે મહત્વ અગત્યનું ન પણ હોઈ શકે.પરંતુ નામકરણને સ્પષ્ટ અને ચોક્કસ રીતે દર્શાવવાનો એક હેતુ છે.જો કે તે પદાર્થ છે અને સ્વરૂપ નથી જે અગત્યનું છે પરંતુ ઉપર સૂચવ્યા મુજબ, તે કાયદાની અયોગ્ય જોગવાઈને ટાંકવાનું અને પછી "નામકરણને ન જુઓ"કહેવાનું કારણ ન હોઈ શકે.જે કાળજી અને સાવચેતી રાખવી જરૂરી છે તેને વાહિયાત મર્યાદા સુધી હળવી કરી શકાતી નથી.રાજ્યની સર્વોચ્ચ અદાલતમાં અરજી કરતી વખતે જે કાળજી અને સાવધાની રાખવાની જરૂર છે તે આ કેસમાં કમનસીબેલુપ્ત છે.આદેશ XVIII નિયમ ૧૭ સાક્ષીને પાછા બોલાવવા અને તેની તપાસ સાથે સંબંધિત છે અને તે નીચે મુજબ વાંચે છે:

"અદાલત દાવાના કોઈપણ તબક્કે કોઈપણ સાક્ષીને પાછા બોલાવી શકે છે જેની તપાસ કરવામાં આવી છે અને હાલમાં અમલમાં રહેલા પુરાવાના કાયદાને આધિન અદાલત તેને યોગ્ય લાગે તેવા પ્રશ્નો પૂછી શકે છે.

મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન ઓફ ગ્રેટર બોમ્બે વિરુદ્ધ લાલા પંચમ અને અન્ય, એ. આઈ. આર. (૧૯૬૫) એસ. સી. ૧૦૦૮ માં એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું કે કોઈ પક્ષને કોઈ ચોક્કસ પ્રકારની દલીલ કરવા અથવા તેની દલીલમાં સુધારો કરવા માટે દબાણ કરવા માટે તે અદાલત અસમર્થ, તેથી પણ કોઈ ચોક્કસ સાક્ષીની તપાસ કરવા માટે પક્ષને ફરજ પાડવી તેની ક્ષમતાની બહાર છે.

અરજી કાળજી અને સાવધાની સાથે દાખલ કરવામાં આવી ન હતી અને કાયદાની સંબંધિત જોગવાઈઓ યોગ્ય રીતે દર્શાવવામાં આવી ન હતી તે સ્વીકૃત સ્થિતિને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે માનીએ છીએ કે અપીલકર્તાને, જો તે

પસંદ કરે તો, સંહિતાના આદેશ XVIII નિયમ ૧૭ ની શરતોમાં નવી અરજી દાખલ કરવાની મંજૂરી આપવી યોગ્ય રહેશે અને જો આવી કોઈ અરજી દાખલ કરવામાં આવે, તો તે અરજીના અસ્વીકારથી પ્રભાવિત કાયદા અનુસાર તેના પોતાના ગુણદોષ પર ગણવામાં આવશે, જેને સંહિતાના આદેશ XVI નિયમ ૩ હેઠળ એક તરીકે દર્શાવવામાં આવી હતી.ખર્ચ અંગે કોઈ આદેશ વિના દર્શાવેલ હદ સુધી અપીલને મંજૂરી આપવામાં આવે છે.

આર. પી.

અપીલ મંજૂર કરવામાં આવે છે.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.